

Vingrinājumi agrīnā pēcoperācijas periodā stacionārā

1. Virzīt pēdas locītavu un pirkstus virzienā uz sevi;

2. Veikt apļveida kustības pēdas locītavā uz iekšu un uz āru;

3. Sasprindzināt un atbrīvot dibena muskulatūru;

4. Zem pēdas locītavas novietot mīkstu rullīti vai ūdens pudeli. Sasprindzināt operētās kājas augšstilba priekšējos muskuļus un virzīt ceļgalu uz leju. Lēnām atbrīvot;

5. Saliekt operēto kāju ceļī, slidinot to pa gultas virsmu, un iztaisnot;

6. Atcelt taisnu operēto kāju no gultas virsmas. Lai mazinātu slodzi uz mugurkaula jostas daļu, veselo kāju var saliekt ceļī;

7. Taisnu operēto kāju slidināt pa gultas virsmu sānis un atpakaļ līdz ķermeņa viduslīnijai;

*Svarīgi! Jāpievērš uzmanību tam, lai operētās kājas pēda būtu vērsta uz sevi, nepieļaujot tās rotācijas uz iekšu un uz āru.

8. Sēdus. Kājas nolaistas pār gultas malu, pēdas atrodas uz grīdas. Atcelt un iztaisnot operēto kāju ceļa locītavā, (pēda vērsta uz sevi) piecas sekundes noturēt un atbrīvot lēnām nolaist.

Vingrinājumi agrīnā pēcoperācijas periodā mājās

1. Stāvus. Ar rokām turoties pie stabila priekšmeta, operēto kāju atcelt (saliekt ceļī) un nolaist. **Leņķis gūžas locītavā nedrīkst pārsniegt 90°;**

2. Taisnu operēto kāju virzīt atpakaļ (iegurnī neliēcoties uz priekšu), atgriezties sākuma pozīcijā;

3. Taisnu operēto kāju virzīt sānis un atgriezties sākuma pozīcijā. Augums jātur taisni, nepieļaujot saliekšanās kustības uz sāniem rumpī.

Rekomendācijas

Gūžas locītavu stiprinošus vingrinājumus jāpilda 3-4 reizes dienā ar atkārtojumu skaitu 10-20 reizes katrs vingrinājums.

Regulāra vingrojumu izpilde uzlabo:

1. mikrocirkulāciju;
2. muskuļu spēku ap operēto locītavu;
3. kustību amplitūdu un locītavas stabilitāti kustību laikā.

- Lai nodrošinātu sasniegto rezultātu efektivitāti, iesakām turpināt vingrinājumu pildīšanu vismaz **pāris mēnešus** arī pēc izrakstīšanās no slimnīcas;
- Šajā bukletā apskatāms pamata vingrojumu komplekss;
- Par papildus vingrojumu kompleksu, ieteicams konsultēties ar savu fizioterapeitu.

Piezīmes

Ierobežojumi pēcoperācijas periodā (jāievēro pirmās 8-10 nedēļas)

1. Nesaliek gūžas locītavu **vairāk par 90°**;
2. Sēdus stāvoklī neliekties uz priekšu. Necelt operētās kājas celi augstāk par gūžas locītavu;
3. Nerotēt (negrozīt) operēto kāju uz iekšu vai uz āru;
4. Nekrustot operēto kāju pāri veselajai.

Rekomendācijas ikdienas aktivitāšu veikšanai

1. Noliecoties uz priekšu virzīt operēto kāju taisnu atpakaļ, ar roku turoties pie stabila priekšmeta;
2. Guļot uz muguras un griežoties sāniem starp ceļiem vēlams ielikt spilvenu;
3. Gultu vēlams novietot tā, lai operētā kāja atrastos ārpusē;
4. Kāpjot ārā no gultas nedrīkst pielāut kājas rotāciju. Tā lēnām jābīda ārā no gultas. Pieceļoties **nedrīkst** pagriezties uz operētajiem sāniem;
5. Sēdēt ieteicams uz augstākiem, stabiliem krēsliem, kuriem ir roku balsti un muguras atbalsts;
6. Sēžoties uz zemākām virsmām, operēto kāju izstiept taisnu uz priekšu, lai celis atrastos zemāk par gūžas locītavu.
7. **Pielāgot drošu vidi mājās, lai mazinātu kritienu iespēju:**
  - Pārliedzināties, vai kāpņu pakāpieni nav slideni;
  - Vannas istabā izmantot gumijas paklājiņus, lai izvairītos no paslīdēšanas;
  - Apgaismot telpas, īpaši pārvietojoties nakts laikā.

Staigāšana, iešana pa kāpnēm

1. Ejot pa līdzenu virsmu, uz priekšu pārceļ staigāšanas rāmi vai krukus;
2. Sper soli ar operēto kāju;
3. Pārnes ķermeņa svaru uz krukām (uz rokām) un daļēji uz operēto kāju;
4. Liek pilnu soli ar veselo kāju;
5. Ejot jāskatās uz priekšu, turot muguru taisnu. Jāiet vienāda garuma soļiem.

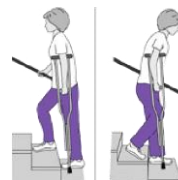
Kāpjot pa kāpnēm, jāievēro šāda secība

Kāpjot uz augšu:

1. veselā kāja, 2. krukis, 3. operētā kāja.

Kāpjot uz leju:

1. krukis, 2. operētā kāja, 3. veselā kāja.

Krukų rokturim un staigāšanas rāmja augstumam jābūt tādām, lai stāvot taisni, roka elkoņa locītavā būtu saliekta 15-20° leņķī.

Ģērbšanās

- Sākot ģērbties, vispirms jāapsēžas uz stabilas virsmas, ja iespējams ar roku balsti un muguras atbalstu;
- Lai izvairītos no liekšanās uz priekšu, izmantot ergonomisko zeķu uzvilcēju, manuālās stangas priekšmetu satveršanai, apavu lāpstiņu ar pagarinātu rokturi;
- Velkot apakšveļu vai bikses, pirmo apģērbt operēto kāju;
- Valkāt ērtus un vienkārši uzvelkamus apavus.

Rehabilitācijas
nodaļa

Vingrinājumi pēc gūžas locītavas endoprotezēšanas operācijas

Ieteikumi atrodies stacionārā un agrīnām
pēcoperācijas periodam mājās

**Sertificēta fizioterapeite Ilze Vindele
Asoc. prof. Pēteris Studers**